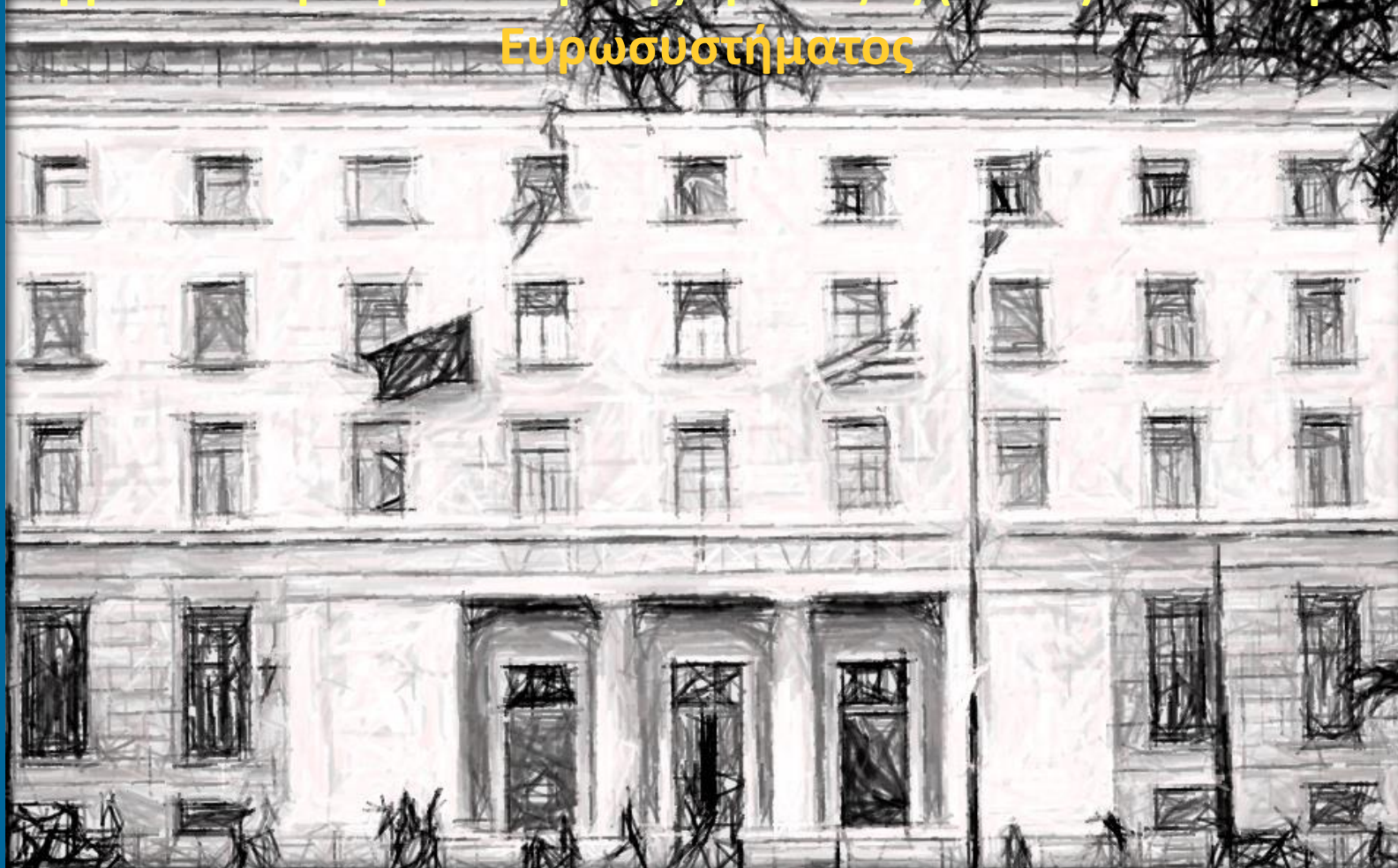

Ψηφιακό Νόμισμα Κεντρικής Τράπεζας (CBDC): Η στάση του Ευρωσυστήματος

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

1 Εισαγωγή

2 Βασικές αρχές

3 Κίνητρα και αιτίες έκδοσης ενός CBDC

4 Χαρακτηριστικά και σχεδιασμός

5 Συμπεράσματα - επόμενα βήματα

Η απρόσκοπτη πρόσβαση των πολιτών σε χρήμα κεντρικής τράπεζας έτσι ώστε να πραγματοποιούν εύκολα τις πληρωμές τους αποτελεί μια από τις βασικές προτεραιότητες του Ευρωσυστήματος

- Σε αυτό το πλαίσιο το Ευρωσύστημα φροντίζει για την έκδοση και παροχή κερμάτων και χαρτονομισμάτων
- **Σήμερα** ο χώρος των λιανικών πληρωμών χαρακτηρίζεται από μια αυξημένη δυναμική
- Οι κυριότερες τάσεις που παρατηρούνται είναι οι ακόλουθες:
  1. Η χρήση μετρητών **μειώνεται** προς όφελος της χρήσης ηλεκτρονικών μέσων πληρωμών
  2. Οι νέοι σε ηλικία καταναλωτές έχουν απαίτηση για **γρήγορες** ηλεκτρονικές πληρωμές
  3. Οι καταναλωτές αξιολογούν επίσης ως σημαντικά θέματα την **ασφάλεια και εμπιστευτικότητα** των συναλλαγών καθώς και το μέτρα ενάντια στο **ξέπλυμα χρήματος και τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας**

- Λαμβάνοντας υπόψη τις αλματώδεις εξελίξεις στο χώρο της χρηματοοικονομικής καινοτομίας το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ τον Ιανουάριο του 2020 αποφάσισε την δημιουργία ενός High-Level Task Force (HLTF-CBDC) με σκοπό τη μελέτη και το σχεδιασμό ενός Ψηφιακού Νομίσματος Κεντρικής Τράπεζας (CBDC) σε ευρώ δηλαδή ενός **digital euro**
- Μετά από σχετική έρευνα, το HLTF-CBDC προχώρησε στην έκδοση μιας πρώτης μελέτης τον Οκτώβριο του 2020, η οποία θα χρησιμοποιηθεί ως βάση για ένα public consultation
- Παράλληλα, η ΕΚΤ συνεργάζεται σε θεωρητικό επίπεδο με τις κεντρικές τράπεζες των: Καναδά, Ιαπωνίας, Σουηδίας, Ελβετίας και Αγγλίας καθώς και το Federal Reserve System (ΗΠΑ) και την BIS (Οκτώβριος 2020)
- Τέλος υπάρχουν σχετικές ερευνητικές προσπάθειες από μέλη του Ευρωσυστήματος συμπεριλαμβανομένης και της **ΤτΕ** (Ιούλιος 2020, Yorgos Korfiatis: “**d-euro: Issuing the Digital Trust**”, *Economic Bulletin*, p. 91-125, n. 51)

1 Εισαγωγή

2 Βασικές αρχές

3 Κίνητρα και αιτίες έκδοσης ενός CBDC

4 Χαρακτηριστικά και σχεδιασμός

5 Συμπεράσματα - επόμενα βήματα

Τι είναι το ψηφιακό νόμισμα κεντρικής τράπεζας «γενικού σκοπού»;

- «Μια ψηφιακή μορφή χρήματος κεντρικής τράπεζας η οποία είναι διαφορετική από τις καταθέσεις σε λογαριασμούς αποθεματικών ή διακανονισμού» (CPMI 2018)
- «Ένα ψηφιακό εργαλείο πληρωμών εκφρασμένο σε μια εθνική λογιστική μονάδα (νόμισμα) και το οποίο αποτελεί υποχρέωση της κεντρικής τράπεζας» (BIS 2020)
- «Μια υποχρέωση του Ευρωσυστήματος εκφρασμένη σε ψηφιακή μορφή σαν συμπλήρωμα των μετρητών και των καταθέσεων στην κεντρική τράπεζα» (ECB 2020)

Το ψηφιακό ευρώ θα βασίζεται σε κάποιες βασικές αρχές οι οποίες πρέπει να συμβαδίζουν με τις υπάρχουσες στρατηγικές και πολιτικές του Ευρωσυστήματος.

Συγκεκριμένα το ψηφιακό ευρώ:

1. Αποτελεί μια **νέα μορφή ευρώ και όχι ένα παράλληλο νόμισμα**. Κατά συνέπεια **ανταλλάσσεται σε αναλογία 1:1** με τους άλλους τύπους του ευρώ (τραπεζογραμμάτια και καταθέσεις στην κεντρική και τις εμπορικές τράπεζες)
2. Αποτελεί υποχρέωση (και απαίτηση έναντι) του Ευρωσυστήματος και επομένως **χρήμα κεντρικής τράπεζας**
3. Θα είναι προσβάσιμο με ίσους όρους στους χρήστες σε όλες τις χώρες της Ευρωζώνης. Για το σκοπό αυτό οι εποπτευόμενοι ιδιωτικοί φορείς θα μπορούν να προσφέρουν σχετικές υπηρεσίες
4. Δεν θα αποτελεί τροχοπέδη στην ανάπτυξη και εφαρμογή ψηφιακών λύσεων λιανικών πληρωμών από τον ιδιωτικό τομέα
5. Απολαμβάνει της ίδιας εμπιστοσύνης με τις άλλες μορφές ευρώ. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω του σχεδιασμού του και της επικοινωνίας με το κοινό

1 Εισαγωγή

2 Βασικές αρχές

3 Κίνητρα και αιτίες έκδοσης ενός CBDC

4 Χαρακτηριστικά και σχεδιασμός

5 Συμπεράσματα - επόμενα βήματα

Οι λόγοι και τα κίνητρα έκδοσης ενός CBDC είναι αρκετοί:

1. Συνεχής πρόσβαση σε χρήμα κεντρικής τράπεζας σε μέρη όπου ελαττώνεται η χρήση μετρητών («ψηφιακό χαρτονόμισμα»)
2. Βελτίωση της επιχειρησιακής ανθεκτικότητας στο χώρο των πληρωμών με την υιοθέτηση ενός εναλλακτικού τρόπου πληρωμών ικανού για offline συναλλαγές
3. Δυνατότητα πληρωμών μεταξύ «κλειστών» ή «ιδιωτικών» (proprietary) συστημάτων
4. Ενίσχυση της χρηματοοικονομικής ένταξης
5. Βελτίωση των διασυνοριακών πληρωμών (διαλειτουργικό CBDC)
6. Υποστήριξη της ιδιωτικότητας (semi-anonymity)
7. Διευκόλυνση των δημοσιονομικών μεταβιβάσεων

Επιπλέον, ένα ψηφιακό ευρώ:

1. Θα αποτελέσει αντίβαρο σε προσπάθειες υποκατάστασης του ευρώ από ξένα CBDC ή ιδιωτικές λύσεις (stablecoins)
2. Θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί δυνητικά ως μέσο άσκησης νομισματικής πολιτικής
3. Θα ενισχύσει το διεθνή ρόλο του ευρώ
4. Θα είναι ένα οικολογικό και ενεργειακά αποτελεσματικό μέσο πληρωμών
5. Θα μειώσει το κόστος των πληρωμών

1 Εισαγωγή

2 Βασικές αρχές

3 Κίνητρα και αιτίες έκδοσης ενός CBDC

4 Χαρακτηριστικά και σχεδιασμός

5 Συμπεράσματα - επόμενα βήματα

Ο σχεδιασμός ενός ψηφιακού ευρώ θα είναι συμβατός με τις αρχές και τις απαιτήσεις του Ευρωσυστήματος:

1. Τρόπος πρόσβασης (άμεσος/έμμεσος): Η έμμεση πρόσβαση, δηλαδή η παροχή υπηρεσιών end user (όπως η ταυτοποίηση και υποστήριξη πελατών) καθώς και η τήρηση των λογαριασμών θα γίνεται από ενδιάμεσους (όχι την κεντρική τράπεζα)
2. Θέματα ανωνυμίας/ιδιωτικότητας: Η σχετική νομοθεσία απαγορεύει την πλήρη ανωνυμία στις ηλεκτρονικές συναλλαγές. Διάφορα επίπεδα ιδιωτικότητας των συναλλαγών μπορούν να εφαρμοστούν (π.χ. ανάλογα με το ποσό της συναλλαγής ή τον τρόπο σύνδεσης)
3. Αποφυγή χρήσης του ψηφιακού ευρώ σε υπερβολική κλίμακα ως μέσο επένδυσης και τάσης υποκατάστασης του χρήματος εμπορικής τράπεζας: πιθανή οριοθέτηση ανώτατου ποσού ανά χρήστη ή κλιμακωτή αποζημίωση (επιτόκιο)
4. Περιορισμός πρόσβασης σε συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή/κατηγορία χρηστών (π.χ. τουρίστες): απαραίτητος ο συντονισμός μεταξύ κεντρικών τραπεζών που εξετάζουν την έκδοση CBDC δεδομένης της πιθανής διεθνούς χρήσης τους

5. Τρόπος πρόσβασης και μηχανισμός μεταφοράς κεφαλαίων. Ύπαρξη δυο βασικών επιλογών:
  - Οι λογαριασμοί τηρούνται σε τρίτα μέρη τα οποία εκτελούν τις συναλλαγές και ενημερώνουν τα υπόλοιπα (όπως συμβαίνει σήμερα). Οι χρήστες πρέπει να είναι αναγκαστικά online
  - Χρήση tokens απευθείας μεταξύ των συναλλασσόμενων (όπως τα μετρητά). Υπάρχει η δυνατότητα εκτέλεσης offline συναλλαγών
6. Συσκευές πληρωμών: Η πρόσβαση θα είναι δυνατή μέσω υπηρεσιών δικτύου (H/Y, κινητών, φορητών συσκευών/wearables) ή/και εμπράγματων συσκευών (ειδικές έξυπνες κάρτες με δυνατότητα offline)
7. Συναλλαγές offline: Δυνατότητα αποθήκευσης ψηφιακών ευρώ σε ειδικές συσκευές με τη μέθοδο pre-funding και εκτέλεσης συναλλαγών P2P και P2B «σαν μετρητά» (θα πρέπει να γίνεται online «σύνδεση» ανά τακτά διαστήματα)
8. Η επιτοκιακή πολιτική εξαρτάται από θέματα νομισματικής πολιτικής και χρηματοοικονομικής σταθερότητας. Μια κλιμακωτή αποζημίωση θα έδινε στο Ευρωσύστημα τη δυνατότητα να αντιμετωπίσει επιτυχώς σχετικούς κινδύνους

9. Νόμιμο μέσο πληρωμών (legal tender): Η έκδοση ψηφιακού ευρώ θα βασίζεται σε διαφορετικά σημεία της Ευρωπαϊκής νομοθεσίας ανάλογα με τα χαρακτηριστικά και τον τρόπο χρήσης του. Η θεσμοθέτησή του ως legal tender θα το διαφοροποιήσει από τις υπόλοιπες λύσεις ηλεκτρονικών πληρωμών και θα διευκολύνει σημαντικά τη χρήση του ως μέσο πληρωμών
10. Η χρήση μια νέας υποδομής πληρωμών για τη λειτουργία του ψηφιακού ευρώ θα προσφέρει πλεονεκτήματα όσον αφορά κυβερνοεπιθέσεις και φυσικές καταστροφές. Από την άλλη, θα έχει υψηλό κόστος και αποτελεί αντικίνητρο υιοθέτησης από την αγορά. Αντίθετα η χρήση των υπάρχουσών υποδομών προσφέρει σημαντικά πλεονεκτήματα. Στο πλαίσιο αυτό κινείται η ερευνητική πρόταση της ΤτΕ που προτείνει τη χρήση του TIPS και την δημιουργία DDAs (Dedicated Digital Accounts) από τα ΠΙ στην ΚΤ για την εκτέλεση άμεσων πληρωμών σε ψηφιακό ευρώ

- 1 Εισαγωγή
- 2 Βασικές αρχές
- 3 Κίνητρα και αιτίες έκδοσης ενός CBDC
- 4 Χαρακτηριστικά και σχεδιασμός
- 5 Συμπεράσματα - επόμενα βήματα

Τα κύρια πλεονεκτήματα ενός ψηφιακού ευρώ θα είναι:

- Η υποστήριξη της διαδικασίας ψηφιακού μετασχηματισμού της Ευρωπαϊκής οικονομίας
- Ένα μέτρο αντιμετώπισης της πτωτικής τάσης χρήσης μετρητών για πληρωμές
- Μια απάντηση στις ανησυχίες σχετικά με την επικράτηση ιδιωτικών ψηφιακών μέσων πληρωμών ή ενός ξένου CBDC στην ευρωζώνη

Τα επόμενα βήματα:

- Μια ισορροπημένη και αναλυτική αξιολόγηση της έκδοσης ψηφιακού ευρώ είναι απαραίτητη. Σε αυτό το πλαίσιο εντάσσεται η τρέχουσα δημοσία διαβούλευση με τη συμμετοχή του κοινού, των θεσμών και της αγοράς
- Αναγκαίος κρίνεται και ο πρακτικός πειραματισμός όσον αφορά τεχνικά θέματα και σχεδιαστικά χαρακτηριστικά
- Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα δεδομένα, το Ευρωσύστημα επεξεργάζεται την έναρξη της δοκιμαστικής φάσης ενός ψηφιακού ευρώ προς τα μέσα του 2021
- Η συμμετοχή Ευρωπαϊκών και διεθνών θεσμών, διεθνών fora και φορέων θεσμοθέτησης μέτρων και σταθμών (standard-setters) κρίνεται επίσης αναγκαία για να καλυφθούν με τον πιο ευρύ τρόπο οι απαιτήσεις και οι οπτικές όλων των εμπλεκόμενων

Ευχαριστούμε για την προσοχή σας!

GR-AMIPayNSG@bankofgreece.gr

